

**Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
za rok 2019 w Gminie Opatów.**

Uchwałą Nr VI/44/2019 Rady Miejskiej w Opatowie z dnia 22 lutego 2019r. został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Opatów na lata 2019 – 2021.

Głównym założeniem powyższego Programu jest **wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci oraz osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej.**

Cel główny realizowany jest poprzez cele szczegółowe.

Pierwszy cel w/w Programu tj. diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin z terenu Gminy Opatów realizowany jest poprzez systematyczną diagnozę rodzin objętych pomocą przez tut. Ośrodek. W roku 2019 pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego objętych zostało 24 rodziny. Z powodu wielodzietności pomocą objęto 4 rodziny. Głównymi przyczynami zgłaszania się osób i rodzin o pomoc były: bezrobocie – 132 rodziny, ubóstwo – 151 rodzin, niepełnosprawność – 126 rodzin, długotrwała lub ciężka choroba – 119 rodzin. W wielu rodzinach przyczyną udzielenia pomocy nie był tylko jeden powód, przyczyny te występowały wspólnie. (Dane ze sprawozdania MRPiPS-03-R). Po diagnozie możliwe jest podjęcie odpowiednich działań nakierowanych na pomoc rodzinie. Rodzinie może być udzielona pomoc w postaci pracy socjalnej lub pomoc finansowa, w zależności od zdiagnozowanej sytuacji i potrzeb rodziny. Gdy sytuacja rodziny wymaga interwencji innych instytucji typu sąd, Ośrodek Pomocy Społecznej występuje z pismem o wgląd w sytuację rodziny. W roku 2019 nie zaistniała taka potrzeba.

Drugim celem Programu jest udzielanie pomocy rodzinie znajdującej się w kryzysie, borykającej się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.

Cel ten był realizowany poprzez następujące działania:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w 2019r. udzielił pomocy 238 rodzinom z liczbą osób w rodzinach 510; pomoc pieniężną otrzymało 193 rodziny natomiast pomoc niepieniężną 101 rodzin,
  - pomoc pieniężna świadczona była m.in. w postaci zasiłku celowego (na zakup żywności, opału, pokrycie kosztów leczenia i zakup leków) przyznano dla 146 rodzin na kwotę 67.665,00zł., w postaci zasiłku okresowego dla 83 rodzin na kwotę 78.088,00zł.
  - pomoc niepieniężna świadczona była w postaci pokrycia kosztów dożywiania dzieci w szkołach, w 2019r. tut. Ośrodek objął pomocą 92 dzieci z terenu Gminy Opatów i pokrywał koszty dożywiania w 8 szkołach i 2 przedszkolach (29 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej i 63 dzieci do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej), łączna suma pomocy wyniosła 46.145,00zł. ;
- pracownicy socjalni tut. Ośrodka prowadzili pracę socjalną z 238 rodzinami z liczbą osób w rodzinach 510, praca socjalna ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych, praca socjalna prowadzona jest również poprzez kontrakt

socjalny, w 2019r. pracownicy socjalni spisali z 3 rodzinami kontrakt socjalny część A i z 6 rodzinami kontrakt socjalny część B;

- rodziny mające problemy opiekuńczo – wychowawcze otrzymują pomoc asystenta rodziny, w 2019r. pomoc asystenta otrzymywało 13 rodzin z liczbą dzieci w rodzinach 24, zatrudnienie asystenta rodziny dofinansowane było w ramach resortowego „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019”, z którego uzyskano dofinansowanie w kwocie 17.436,49zł., środki własne wyniosły 22.224,80zł.

Asystent rodziny zajmuje się pomocą i pracą z rodziną wychowującą dzieci. Głównym zadaniem asystenta rodziny jest niedopuszczenie do odebrania dzieci z rodziny, podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie oraz umożliwienie powrotu dziecka do rodziny. Asystent rodziny współpracuje z rodziną i jej członkami na podstawie planu pracy w konsultacji z pracownikiem socjalnym. W 2019r. na mocy postanowienia sądowego zostało odebrane 1 dziecko z rodziny.

- w ramach współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (finansowanie wypoczynku ze środków Komisji) dzieci z terenu gminy uczestniczyły w zorganizowanych formach wypoczynku zimowego w Brennej – wzięło udział 12 dzieci, kwota finansowania 8.280,00zł. oraz letniego w Dąbkach – wzięło udział 15 dzieci, kwota finansowania 8.260,00zł., organizatorem wypoczynku była Komenda Hufca ZHP w Opatowie, ponadto Ośrodek typował 4 dzieci do wypoczynku letniego w Niedzicy organizowanego przez Kuratorium Oświaty w Kielcach;

- Urząd Miasta i Gminy świadczy pomoc dla rodzin w postaci stypendium szkolnego, w 2019r. z tej formy pomocy skorzystało 117 dzieci, stypendia wypłacono na kwotę 116.619,39zł.

- placówki oświatowe z terenu gminy oferują dla dzieci bogaty wachlarz zajęć pozalekcyjnych m.in. zajęcia sportowe SKS, komputerowe, koło teatralne, wokalne, zajęcia szachowe, spotkania ZHP, w szkołach odbywają się zajęcia logopedyczne, korekcyjno – kompensacyjne, dydaktyczno – wyrównawcze, koła zainteresowań, koła przedmiotowe;

- w realizację celu wpisuje się również działalność Świetlicy Środowiskowej im. św. Jana Pawła II przy parafii Św. Marcina w Opatowie prowadzonej przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie w Opatowie. Świetlica Środowiskowa organizuje czas wolny dla dzieci po zakończonych zajęciach szkolnych tj. pomoc w nauce, podwieczorek, zajęcia w grupach wg. zainteresowań, wycieczki, różne formy uspołeczniania, obcowania z kulturą itp. Świetlica ma charakter otwarty i każde chętne dziecko ma możliwość skorzystania z zajęć. W 2019r. pomoc uzyskało 20 dzieci.

- dzieci otrzymują również pomoc na zajęciach świetlicowych organizowanych w placówkach oświatowych, w Szkole Podstawowej nr 1 w zajęciach świetlicowych brało udział 75 uczniów, w Szkole Podstawowej Nr 2 – 130 uczniów natomiast w Szkole Podstawowej w Kobylanach 36 uczniów, na zajęciach świetlicowych odbywały się zajęcia plastyczno – techniczne,

muzyczne, sportowo – zabawowe, komputerowe, czytelnicze, rytmiczne, dzieci otrzymywały również pomoc w odrabianiu prac domowych;

- dzieci mają zapewnioną w placówkach oświatowych pomoc pedagoga szkolnego, z danych pozyskanych ze Szkoły Podstawowej nr 1 wynika, iż z pomocy pedagoga skorzystało 85 uczniów m. in. z zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, porad, rozmów, konsultacji, w Szkole Podstawowej Nr 2 pod szczególną opieką pedagoga pozostawało 75 uczniów, pomocą psychologiczno – pedagogiczną objęto 12 uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, 1 ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia indywidualnego, 62 uczniów z opiniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w zajęciach z psychologiem w Przedszkolu Publicznym brało udział 50 dzieci.

Trzecim celem Programu jest podnoszenie kompetencji osób zajmujących się niesieniem wsparcia rodzinom w kryzysie, z problemami natury opiekuńczo – wychowawczej.

Cel ten był realizowany poprzez następujące działania:

- profesjonalne i kompetentne niesienie pomocy rodzinom z problemami opiekuńczo – wychowawczymi jak i dzieciom wiąże się z koniecznością ciągłego dokształcania i pogłębiania posiadanej wiedzy, w 2019r. kadra Ośrodka uczestniczyła w szkoleniach i konferencjach: Kierownik Ośrodka w konferencjach i spotkaniach organizowanych przez ŚUW, asystent rodziny w 3 szkoleniach oraz 3 pracowników socjalnych: 1 pracownik brał udział w 3 szkoleniach, 1 brał udział w 2 szkoleniach i 1 pracownik w 1 szkoleniu;
  - z danych przekazanych ze Szkoły Podstawowej Nr 2 wynika, iż odbyło się ok. 21 szkoleń/spotkań informacyjnych, w Szkole Podstawowej nr 1 odbyło się 7 szkoleń;
  - z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, iż 7 Członków Komisji zostało przeszkolonych, liczba szkoleń wyniosła 4;
  - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zorganizowało 2 szkolenia dla kadry oraz rodzin zastępczych, w których przeszkolono 92 osoby, zorganizowano również 1 szkolenie dla nowopowstałej rodziny zastępczej.

Czwartym celem Programu jest integrowanie działań i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodzin.

Cel ten był realizowany poprzez następujące działania:

- w sposób ciągły realizowana jest współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną tj. sąd, kuratorzy zawodowi i społeczni, Policja, służba zdrowia, terapeuta ds. uzależnień, sprawy rodzin omawiane są na spotkaniach w celu dostosowania odpowiedniego rodzaju pomocy i wsparcia,

w 2019r. pracownicy socjalni oraz asystent rodziny uczestniczyli w:

- 12 spotkaniach w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opatowie, w celu omówienia planu pomocy oraz sytuacji rodzin i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 48 spotkaniach z kuratorami z Sądu Rejonowego w Opatowie,
- 24 spotkania z pedagogami szkolnymi oraz nauczycielami w szkołach i przedszkolu,
- 30 spotkań z funkcjonariuszami KPP w Opatowie,
- 6 spotkań w Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Opatowie,
- 48 spotkań ze specjalistami z Punktu Konsultacyjnego,
- 32 spotkania z pielęgniarkami środowiskowymi z przychodni zdrowia w Opatowie,

- 16 spotkań w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego i posiedzeń grup roboczych;

Szkoła Podstawowa Nr 2 stale współpracuje z:

- pracownikami Zespołu Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Opatowie – 5 spotkań,
- pracownikami Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Opatowie – 5 spotkań, w celu realizacji programów profilaktycznych, promocji zdrowia,
- funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Opatowie – 7 spotkań,
- Państwową Strażą Pożarną – 2 spotkania,
- kuratorami Sądu Rejonowego w Opatowie – 3 spotkania,
- pracownikami PCPR w Opatowie – 1 spotkanie,
- pracownikami służby zdrowia – 10 spotkań.

Wszystkie szkoły ściśle współpracują z tut. Ośrodkiem, w celu podejmowania odpowiednich środków zaradczych w stosunku do rodzin niewydolnych jak również w zakresie dofinansowania kosztów obiadów na stołówkach szkolnych.

- w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin działającym przy UMiG Opatów rodziny mogą otrzymać pomoc ze strony 3 specjalistów, w różnym zakresie:
  - pomoc dla rodzin z problemem alkoholowym, dla osób doświadczających przemocy jak i dla sprawców przemocy domowej, prowadzenie programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc – udzielono 95 konsultacji, 25 konsultacji telefonicznych, do Punktu zgłosiło się 17 osób;
  - pomoc psychologa dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych w zakresie leczenia odwykowego, porady dla rodzin i dzieci dotkniętych przemocą i alkoholizmem, pomoc w kryzysie – udzielono indywidualnych konsultacji i pomocy psychologicznej dla 47 osób;
  - pomoc dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych w zakresie leczenia odwykowego, motywowanie do podjęcia terapii odwykowej, kształtowanie postaw – udzielono 48 porad, do Punktu zgłosiło się 9 kobiet i 14 mężczyzn.
- w ciągu 2019 roku realizowane były programy profilaktyczne np. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Opatów na rok 2019 przyjęty Uchwałą Nr IV/26/2019 Rady Miejskiej w Opatowie z dnia 28 grudnia 2018r., Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie w Gminie Opatów na lata 2018 – 2022 przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/324/2017 Rady Miejskiej w Opatowie z dnia 29 grudnia 2017r., Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Opatów na lata 2018-2022 przyjęty Uchwałą Nr XXXVIII/318/2017 Rady Miejskiej w Opatowie z dnia 28 listopada 2017r.
- prowadzone są działania o charakterze profilaktycznym, z danych uzyskanych ze Szkoły Podstawowej Nr 2 wynika, iż zostało przeprowadzonych 20 warsztatów/ zajęć dydaktycznych z zakresu profilaktyki wychowawczo – opiekuńczej o tematyce m.in. „Przemoc i agresja wśród najmłodszych”, „Trudne sytuacje wokół nas”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Trzymaj formę – życie bez nałogów”, „Moje wartości i moje cele życiowe”, w zajęciach wzięło udział ogółem 397 uczniów oraz 45 przedszkolaków, ponadto spisano 19 Kart Interwencyjnych;

Szkoła Podstawowa nr 1 przeprowadziła 9 warsztatów z zakresu szeroko pojętej profilaktyki m.in. „Nabierz wiatru w żagle”, „Nauka pływania w morzu informacji”, „Mgliste cieśniny nikotyny”, „Archipelag skarbów”, „Na niebiesko dla autyzmu”, został zorganizowany tydzień profilaktyki, w działania byli zaangażowani uczniowie od klasy III do VII oraz klasa III gimnazjum;

Szkoła Podstawowa w Kobylanach zorganizowała 3 szkolenia: „Agresja i przemoc rówieśnicza”, „E- papierosy – szkodliwość palenia przez uczniów”, „Bądźmy poszukiwaczami autorytetu”,

we wszystkich szkołach w działania profilaktyczne i szkoleniowe angażowani byli również rodzice.

➤ z danych uzyskanych z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, iż sfinansowane były różne działania profilaktyczne w:

- Przedszkolu Publicznego – program profilaktyczno - edukacyjny „Zdrowo i radośnie przez ferie”, wzięło udział 30 dzieci; spektakl profilaktyczny „Niesforny kot” – wzięło udział 100 dzieci; spektakl teatralny profilaktyczno – edukacyjny „Czarodziejski młyn” – wzięło udział 97 dzieci;

- Szkole Podstawowej nr 1 – program profilaktyczny „W świecie bajek i baśni”, wzięło udział 36 uczestników;

- Zespole Szkół Nr 2 – „Nocny maraton filmowy” program profilaktyczny, wzięło udział 30 uczniów;

- sfinansowano program „Archipelag skarbów”, realizowany w dwu szkołach podstawowych, w którym wzięło udział 92 uczniów, 16 rodziców i 44 nauczycieli;

- ponadto ze środków Komisji dofinansowany był zakup materiałów i książek o charakterze profilaktycznym do Powiatowej i Miejsko – Gminnej Biblioteki Publicznej, dofinansowywane były programy odbywające się podczas ferii w szkołach, w okresie wakacyjnym zorganizowane przez Stowarzyszenie Opatowski Klub Sportowy „OKS”.

W roku 2019r na terenie gminy Opatów nie funkcjonowała żadna rodzina wspierająca. Nie podejmowane były także przez asystenta rodziny żadne działania wynikające z realizacji ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W 2019r. nie wpłynął żaden wniosek od rodziny w trudnej sytuacji spowodowanej stanem zdrowia dziecka.

Wg. danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Opatowie na terenie gminy Opatów funkcjonowało 9 rodzin zastępczych, w których umieszczonych było 14 dzieci, 3 wychowanków pełnoletnich. W placówkach opiekuńczo – wychowawczych umieszczonych jest 10 dzieci z 6 rodzin. W 2019r. udzielono pomocy dla 5 wychowanków po opuszczeniu placówki opiekuńczo – wychowawczej lub rodziny zastępczej.

W 2019r. gmina poniosła wydatki z tytułu pobytu 7 -rka dzieci w rodzinach zastępczych w kwocie 31.413,21zł. oraz pobytu 6-rka dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na kwotę 65.508,24zł.

W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny, dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy. Wszelkie działania instytucji pracujących na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane i uwzględniać prawo do zachowania tożsamości dziecka oraz jego prawa do utrzymania kontaktów z rodzicami biologicznymi.

Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Z uwagi na różnorodność problemów w rodzinach jest to proces długotrwały wymagający zaangażowania i systematyczności oddziaływań.

Wszystkie instytucje wskazane w Programie brały udział w założonych działaniach. Wykorzystywane były ich możliwości i uprawnienia w celu pomocy rodzinom.

Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Opatów będą nadal realizowane zgodnie z założonymi celami. W dalszym ciągu planowane jest:

- zatrudnienie asystenta rodziny analogicznie do stwierdzonych potrzeb w środowisku,
- organizowanie i prowadzenie poradnictwa, pracy socjalnej, w tym we współpracy i z wykorzystaniem działających podmiotów,
- zabezpieczenie środków na wsparcie dla rodzin w trudnej sytuacji i sfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- monitorowanie sytuacji dzieci, w tym pozostających w pieczy, praca z rodzinami biologicznymi dzieci, działania zmierzające w kierunku powrotu dzieci do środowiska.

Niniejsza informacja stanowi również sprawozdanie z realizacji zadań z Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej - stosownie do art. 179 ust. 1 ustawy jw.

Oprac.: D. Kędziora

Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Opatowie

mgr Dominika Kędziora